

Na základě přečteného textu napište jeho résumé

Zdeněk Jirotka

O kanárkovi

Já jsem kdysi – jako student – bydlel v Hradci Králové u paní Gabrielové. To byla taková drobná, milá stařenka se stříbrnými vlásky, čist'ounká a úhledná, a ráda se smála. Měla dceru, slečnu Marii, která s ní žila, a kanárka, kterému říkali Žužík.

Paní Gabrielová pronajímala pokoj studentům, bydlili jsme tam tři a paní Gabrielová nám taky vařila. Vařila výborně a nevím, jak to dokázala z těch směšných částek, které jsme jí platili.

Ale já chci vyprávět o kanárkovi. Žužík si mě, z neznámého důvodu a bez mého přičinění, oblíbil. Paní Gabrielová ho občas, když byla zavřená okna, pouštivala z klece a on si poletoval po kuchyni. Jednou jsme seděli u oběda a kanárek přiletěl a sedl si mi na temeno hlavy. Všichni užasli, a já – pochopitelně – taky. A tak jsem jedl s kanárem na hlavě, ale moc jsem hlavou nehýbal, aby neuletěl. Když už to trvalo delší dobu, sklonil jsem se nad talířem, ale Žužík neuletěl; zatřepetal křídélky, aby neztratil rovnováhu, ale nehnul se. Tak jsem si na hlavu sáhl, vzal jsem kanára do dlaně a zahodil ho do vzduchu, jako že už ho nechci. On jásavě zacvrlikal, obletěl dvakrát kuchyni a sedl si mi do vlasů zas. Já jsem ho chytl druhou rukou a zase jsem ho zahodil, on zase přiletěl, a tak jsme si k úžasu všech hráli. Od té doby jsem si s ním mohl dělat, co jsem chtěl. V pátek jsme měli vždycky k obědu buchty a ty jsme jedli doslova spolu. Seděl na buchtě, kterou jsem držel v ruce, zobal, a já jsem ho vždycky čelem odtlačil, aby mi dal kousnout. Dával jsem si ho do kapsy nebo jsem ho jemně válel po ubrusu, tak jako když se válejí šišky a on při tom tak jásavě křičel, že bylo patrné, že se mu to líbí.

Dcera paní Gabrielové, slečna Marie, začala trošičku žárlit, a právem. Říkala: to je zvláštní, já mu tolik čistím klec a sháním mrkvičku, oříšky a všechny ty dobroty, které kanárci rádi, a ode mne se nedá chytit a vy si s ním můžete dělat takovýhle cirkus, to je nevděčnost. A dost jí to mrzelo.

Jednou jsem se vrátil ze školy a našel jsem obě dámy uplakané a zoufalé – Žužík jim ulít. Nezavřely dveře do pokoje, tam bylo otevřené okno a kanár uletěl. Přes ulici, proti oknu, byly Žižkovy sady, to je takový pěkný park v Hradci Králové, dost rozlehlý, takže hledat tam kanárka není jen tak. Mimoto když jsem se vrátil domů, byl už Žužík pryč asi dvě hodiny. Paní Gabrielová a její dcera se ho snažily přilákat tím, že na otevřené okno postavily klec s různými pochoutkami s otevřenými dvířky, ale bylo to marné. A tak už měly jedinou naději, že bych ho mohl přilákat já.

Nerad jsem viděl jejich slzy, a tak jsem trochu ukvapeně prohlásil, že – samozřejmě – kanárka najdu a přinesu, to je přece maličkost, že ano?

Šel jsem do parku a hlavou mi táhly myšlenky na to, co jsem o podobných případech slyšel nebo četl: že kanárek, který vyletí oknem, ztrácí orientaci a netrefí už zpátky; že ostatní ptáci začnou na nezvyklého druhu útočit a byl jsem si téměř jist, že Žužík by se neuměl – třeba s vrabcem – prát; myslil jsem i na to, že možná poprvé, a taky naposled, v životě zblízka uviděl kočku.

Já vám nikdy nezapomenu na to, jak jsem chodil parkem, pískal jsem takovou triolu, kterou jsem Žužíka vždycky lákal, a jak zoufale jsem si přál, abych ho našel. Představoval jsem si svůj vítězný návrat domů a předstíranou ležérnost, s níž bych odmítal obdiv nad tím, že se mi to povedlo, radost staré paní i slečny Marie. S tím vším jsou pro mne ty sady spojeny do dneška.

Jenže naděje se menšila a rozplývala, chodil jsem tam marně už asi hodinu, ale nechtěl jsem se vzdát a vrátit se domů. Nevěděl jsem, co mám dělat. A najednou jsem koutkem oka zahlédl takovou žlutou šmouhu a už jsem měl Žužíka na hlavě.

Kdyby to bylo doma, v klidu, byl bych si pro něj klidně sáhl, ale takhle jsem myslil na to, že je třeba k smrti vyděšen, a nechtěl jsem riskovat, aby mi třeba zase uletěl. Tak jsem si ho nechal na hlavě a šel jsem domů. Totiž, já říkám šel, ale to byste museli vidět. Šoural jsem se, jako kdybych měl na hlavě sklenici s vodou, a myslím, že jsem vypadal jako člověk raněný mrtvicí, bál jsem se hnout hlavou a když jsem z okna bytu zaslechl tlumený jásavý pokřik, ani jsem se nepodíval. Dorazil jsem domů jako toporný panák, ale přinesl jsem Žužíka.

Na začátku příběhu byla zmínka o tom, že stará paní Gabrielová znamenitě vařila. Vždycky dobře vařila. Ale jakou mi tenkrát udělala večeři, to se vymyká všem představám.

Test jazykové způsobilosti /čeština pro cizince/

jméno _____

stát _____

hodnocení _____

1) Doplňte tvary sloves *být* nebo *mít* (se).

Např.: Jana je studentka.

Jan ..... z Brna. Odkud ..... ty?

..... zítra čas, Petře?

..... z Prahy, Dano? – Ne, ...

Maďar ..... Slovan.

Kde ..... tady pošta?

..... hodný!

..... dobře!

Karlovi včera ..... 10 let.

..... tak laskav a pomohl mi?

Pavel říkal, že ..... odpoledne přijít na návštěvu, děti.

/12/

2a) Dejte věty do préterita (minulého času).

Je moc teplo. _____

Co to čtete? _____

Jsem šťastný, že mohu studovat. _____

Všechno zapomene. _____

V pondělí jdeme do kina. _____

Prohlížíš si časopis? _____

/7/

b) Převeďte věty do futura (budoucího času).

Jdeme domů. _____

Prší a také zahřmělo. _____

Jedu do Brna. _____

Čtou časopis. _____

Bojím se bouřky. _____

Otevřel víno a pil celou noc. _____

c) Převeďte do kondicionálu (podmiňovacího způsobu) přítomného.

Lehni si. _____

Sníme to a pojedeme. _____

/3/

d) Utvořte opisné pasivum.

Nemocného přivezli do nemocnice. _____

Hlasují o jeho návrhu. _____

Lev poranil lovce. _____

/7/

e) Vytvořte vokativ (5. pád) a imperativ (rozkazovací způsob).

přítel Vojtěch – sednout si /2. os. sg./ _____

kolega (pl.) – vzít si /2. os. pl./ _____

nesmát se /1. os. pl./ _____

/6/

3) Doplňte prefixy (předpony) verb (sloves).

.....pil celé stipendium.

Jan Hus byl .....pálen v Kostnici.

Maminka se .....plakala radostí.

.....milovala se nešťastně.

.....pil všechno pivo a .....šel domů.

.....cestovali celý svět.

.....kouří za měsíc deset balíčků cigaret, tedy .....kouří více než 700 Kč.

Ráno se .....budil v šest, ale zase .....snul, takže .....spal a vlak mu .....jel.

/13/

4) Doplňte tvary slov v závorkách.**Dívám se na** (televize) ....., (komedie) .....,

(můj dobrý přítel Petr) ....., (má přítelkyně Lucie Poláková)

....., (náš pes) ....., (tvá dcera) .....,

(fotbalový zápas) ....., (oni) ....., (ona) .....,

(on) ....., (vy) ....., (já) .....

Pomohu (moje hodná dcera) ....., (starý přítel)

....., (nemocný člověk) ....., (dobří přátelé)

....., (oni) ....., (já) ....., (on) .....

Četl jsem několik (zajímavá kniha) ....., (dobrý časopis)

....., (noviny) ....., (významné dílo) .....

(odborná stat') ....., (poslední dopis) .....

Mluvil o (pan kolega Josef Novák) ....., (malé kotě)
....., (jeho učitel Jiří Veselý) ....., (starý známý)
....., (jeho kolegové) ....., (čeští básníci)
....., (kníže-pl.) .....

Pomozte mi, (Alexandr) ....., (otec) .....,
(přítel) ....., (kolega) ....., (Marie) .....,
(Jana) ....., (pan soudce) ....., (doktor Vlach)
....., (Lukáš) ..... !

Mluvil s (jeho bratři) ....., (přátelé) .....,
(milí lidé) ....., (děvčata) ....., (dítě) .....,
(oni) ....., (ty) ....., (děti) ....., (sousedé) .....,
(návštěvníci) ....., (všichni) .....

/85/

5) Doplňte správný tvar numerálií (číslovek) a substantiv (podstatných jmen).

Narodil se 31. 12. 1996 _____

3. _____ (den) _____ je středa.

Koupil jsem 6 _____ (vejce) _____,
3 _____ (rohlík) _____,
 $\frac{1}{4}$ _____ (litr) _____ (mléko) _____,
8 _____ (pivo) _____,
5 _____ (cigareta) _____,
45 _____ (dkg) _____ (salám) _____,
2 _____ (zápalka) _____.

Po 22 _____ (rok) _____ se vrátil.

/30/

6) Napište komparativ (II. stupeň) následujících adjektiv (přídavných jmen) a adverbii (příslovcí).

brzy	pozdě	špatný .....
nový	sladký	hodně .....
tichý	málo	krátký .....
hluboko	drahý	dlouho .....

/12/

7) Rozhodněte, kde je možné vyjádřit posesivitu posesivním adjektivem (přivlastňovacím přídavným jménem).

V případě, že to možné není, vyjádřete ji jiným vhodným způsobem.

Od sousedů slyšel (pláč – dítě) ..... . Po koncertě všichni mluvili o (Bach – Braniborské koncerty) ..... . Prošli jsme okolo (Smetana – památník) ..... a vydali jsme se (Nezval – ulice) ..... k (sestra – byt) ..... . Poslechli jsme (rada – přátelé) ..... a cestu na (kamarád – chata) ..... jsme odložili. Mluvili jsme o (kolegyně – práce) ..... Už mluvil s (Lucie – sestra) ..... Děti nadšeně poslouchaly (babička – pohádky) .....

/21/

8) Doplňte do vět správné tvary slov v závorkách v předložkových i přímých (bezpředložkových) pádech.

Např.: (Léto) ..... přijedu (Brno) ..... . V létě přijedu do Brna.

Děkuji (vy všichni) ..... (pozornost) ..... .
Prosil (jeho rodiče) ..... (rada) ..... . Odpovím (všichni přítomní) ..... (jejich otázky) ..... .
Starám se (nemocní rodiče) ..... . Snědl (půlka – kuře) ..... a napil se (minerálka) ..... . Zabývám se (filatelie) ..... .
Všimla sis (ti lidé) ..... .
(Jaro) ..... pojedeme (Kypr) ..... , (léto) ..... (Španělsko) ..... , (zima) ..... někam (hory) ..... .
Jel (filozofická fakulta) ..... , (škola) ..... , (seminář) ..... , (profesor) ..... , (dobrý přítel) ..... , (řeka) ..... , (zámecký park) ..... , (výstava) ..... , (hlavní nádraží) ..... , (pošta) ..... , (restaurace) ..... .
Myslel (ona) ..... . Přemýšlel (oni) ..... .
Zajímám se (politická situace) .....

/67/

9 a) Následující věty spojte pomocí spojovacích výrazů, vytvořte souvětí. Pište celé věty!

jubileum ..... muzikant .....
fotbal ..... kvantita .....

/10/

13) Vyberte a podtrhněte náležitý výraz.

Podepište se (*tiskovým – tiskacím – tiskařským*) písmem.

Ve dne je slunce krásně (*horoucí – hořící – hřejivé*), ale noci jsou už (*chladivé – chladící – chladné – chladnoucí*).

Onemocněl (*cukrárnou – cukrářkou – cukrovkou*).

Při automobilové havárii utrpěl těžký (*úraz – náraz – podraz*).

Einstein (*domyslel – vymyslel – rozmyslel*) teorii relativity.

Na té transakci můžeš (*udělat – vydělat – podělat – zadělat*) velké peníze.

Jana (*zatancovala – protancovala – utancovala*) celou noc.

/8/

14) Co znamenají tyto zkratky?

tzn. _____

tzv. _____

např. _____

atd. _____

tj. _____

/5/

15) Do textu doplňte chybějící slova (vždy chybí pouze jedno slovo!).

Lidstvo ohrožené _____

Krasy patří _____ nejhouževnatějším nepřítelům _____ . Odhady

o _____ počtu na zeměkouli kolísají. Někteří vědci _____ , že jich je

_____ deset miliard! _____ je lidé již celá staletí _____

otrávenými _____ , krys neubývá. Jsou dokonce odolné i _____

dávkám radioaktivity, _____ jsou pro _____ živočichy

smrtelné. Krasy jsou rovněž _____ adaptabilní: mohou například celé

generace _____ v korunách palem, aniž sestoupí na _____ . Krasy

dokáže přehryzat silnou olověnou trubku _____ prokousat se cihlovou

_____ . Odhaduje se, _____ dospělý jedinec _____

rok _____ 18 – 37 kilogramů potravin.

/20/